

της Έρμας Βασιλείου

ΜΕΡΟΣ 1ο

Πριν λίγες εβδομάδες κυκλοφόρησε στη Μεμβούρη το νέο ποιητικό έργο του ποιητή Κωνσταντίνου Καλυμνίου Άπτερος Νίκη. Το βιβλίο προλόγισε η γράφουσα. Παρότι ένας πρόλογος δεν αποτελεί ποτέ κριτική ενός βιβλίου το κείμενο που ακολουθεί μπορεί να κριθεί και σαν μια ενδεικτική κριτική στο έργο του Καλυμνίου.

Υπάρχουν τρεις έννοιες τις οποίες επιβάλλεται να εξετάσει κανείς πριν αποφασίσει να 'εισέλθει' στο Ναό του παρόντος βιβλίου. Η έννοια της Νίκης, στα γενικότερά της πλαίσια, ο ορισμός της λέξης Άπτερος και η έννοια των... εννοιών των περισσότερων λέξεων του νεοσυμβολιστή και πάντα σουρεαλιστή Κωνσταντίνου Καλυμνίου.

Ένας σύγχρονος, στο χώρο, συμβολισμός δημιουργείται με την παρουσία του νέου αυτού δωρήματος και δώρου: δωρήματος, γιατί μοιάζει περισσότερο με δώρο εκ των άνω, στον ίδιο τον ποιητή πρώτα και έπειτα, και πιο άμεσα, σε μας τους αναγνώστες και μελετητές του, και δώρου γιατί μας δωρίζεται σε περίοδο που τα σύμβολα των καιρών μας κούρασαν, και τα συμπυκνωμένα μηνύματα που καθημερινά δεχόμαστε δημιουργούνται από συλλογικές προσπάθειες για να καταλήξουν στη δημιουργία ενός κινούμενου σχεδίου με εμπορική σημασία, για τους πλάστες του κυρίως, και για την ευημερία του συμβόλου εκείνου που θα βρει το κατάλληλο κανάλι για μετάδοση. Αναφέρομαι στη σημερινή δομή επικοινωνίας μηνυμάτων, έξω από την τέχνη του λόγου.

Σήμερα, ωστόσο, σ' αυτά εδώ τα φύλλα ποίησης, ένα άλλο είδος επικοινωνίας, μια δυναμική τέχνη επιθυμεί να κατακτήσει με τον ίδιο κινούμενο τρόπο την ανάρτηση αφισών και εικόνων στον κόσμο μας, με το πάθος τέχνης, ωστόσο, και με σκοπό την τέχνη. Με στόχο τη νοσταλγική ηρεμία ενός φαντασμαγορικού «βέτο» στη μαζική δημιουργία συμβόλων, ενός «βέτο» που θα επιβληθεί εκ της ποίησης δια την ποίηση, με ανδρικό, δυναμικό και συνάμα νοσταλγικό και με ιστορικές αναλαμπές στις ενθυμητικές αποδείξεις των επιχειρημάτων τρόπο, και θα αφυπνίσει το νόημα της ελευθερίας με άλλο, ψυχεδελικό μέσο, άρα-

Άπτερος Νίκη:

Το νέο ποιητικό έργο του Κωνσταντίνου Καλυμνίου

το (ταυτολογία αυτό στις έννοιες του ψυχεδελισμού) χρησιμοποιώντας το ίδιο υπνωτικό με κείμενο που ουσιαστικά διαθέτουν στο κοινό αυτοί που, αντίθετα από τον ποιητή, αποκοιμίζουν τον κόσμο και τις ευαισθησίες του και εμποδίζουν τις απαιτήσεις του ανθρώπου να ζήσει με γνώμη, χωρίς ν' αποφύγει την ιστορία του.

Στην επαναστατική του εκστρατεία ο ποιητής Καλυμνίος δεν θα πτοηθεί να δημιουργήσει τον «κόσμο της έννοιας» που θα προσελκύσει το θαυμαστό του κοινό μπροστά από ένα άνετο αλλά εκκωφαντικά θορυβώδες αναγνωστήριο, όπου οι πολλαπλές εικόνες της ιστορίας θα κεντρίσουν το πνεύμα μας με τον σίγουρο, συνάμα απαλό τρόπο που ο ποιητής μπορεί και καταφέρνει.

Σύμφωνα με τις Αρχαίες μας πηγές στις οποίες βασίζονται οι πιο σύγχρονες αναφορές «Πριν από την είσοδο στα Προπύλαια, δεξιά, πάνω σε προμαχώνα υψώνεται ο μικρός ιωνικός ναός της Αθηνάς Νίκης ο οποίος κτίσθηκε γύρω στο 425 π.Χ., ίσως από τον αρχιτέκτονα Καλλικράτη. Αργότερα έγινε γνωστός ως ναός της Απτέρου Νίκης και την αιτία μας την αναφέρει ο αρχαίος περιηγητής Πausανίας (2ος αιώνας μ.Χ.).

Η έννοια που έχει ... η λεγόμενη άπτερος Νίκη για τους Αθηναίους ... είναι ότι «θα μένει πάντοτε μαζί τους, εφ' όσον δεν έχει φτερά...» (Λακωνικά, 15,7). Στην πραγματικότητα, το λατρευτικό αυτό άγαλμα δεν είχε φτερά, διότι απεικόνιζε την θεά Αθηνά που έδινε την νίκη και όχι τη Νίκη, η οποία παριστάνεται πάντοτε φτερωτή. Το λατρευτικό άγαλμα της θεάς δεν σώθηκε. Ήταν ένα ξόανο που κρατούσε, σύμφωνα με τον περιηγητή Ηλίοδωρο (2ος αιώνας π.Χ.), στο δεξί χέρι ένα ρόδι (σύμβολο της ειρήνης) και στο αριστερό ένα κράνος (σύμβολο του πολέμου)». (Πιπεράδη Αφροδίτη, 2001)

Από τον αρχιτέκτονα Καλλικράτη, λοιπόν, στον ποιητή Καλυμνί, ποιες εννοιολογικές αλλαγές σημειώθηκαν;

Οι αλλαγές σίγουρα δεν αλλάζουν τους όρους αλλά προστίθενται σ' αυτούς.

Η έννοια της Αθηνάς Νί-

κης, κεντρική αφετηρία για την εισαγωγή μας στους όρους που ο ποιητής Καλυμνίος μας παραχωρεί από τον τίτλο ακόμα της νέας ποιητικής του συλλογής, ανασκοπεί την ταύτιση σοφίας και υπεροχής επί αντίθετων πεδίων που προϋποθέτει μια τέτοια νίκη. Την προϋποθέτει μάλιστα με απαιτήσεις για κυριαρχία και παντοδυναμία επί της λογικής. Σύμβολα αρχαία, σύμβολα καθάρτα μαζί και νεόφερτα αλλά ενωμένα σ' ένα σύνολο αχώριστο που καλούμαστε να διαχωρίσουμε, μας προσφέρει ο ποιητής στο έργο του Άπτερος Νίκη.

Θεσμοποιεί την απελευθέρωση της ποίησης από τα δεσμά της, και αυτά της φαντασίας ακόμα, με ιστορικές καρτέλες που γρήγορα μας προσγειώνουν με τη λογική αναφορά του περιεχομένου τους, όσο κι αν το ποιητικό τους υλικό μας παρασέρνει στον άνεμο της μη πραγματικότητας. Θεσμοποιεί το ελεύθερο και το αποκαθιστά άπτερο, άρα με συγκεκριμένη και γήινη, πραγματική υφή, άρα και ρεαλιστική μέσα σ' όλο τον σουρεαλισμό που τη διέπει, και χαρακτηρίζει το υποσυνείδητό μας. Περισσότερο, ωστόσο, αποκαθιστά το ελεύθερο σε νικηφόρο.

Εδώ είναι που η ανάλυση δυσκολεύεται να δώσει συνέχεια στην ροή της σκέψης. Ανακαλύπτουμε μια πρόκληση, πριν γεντούμε την ποίηση και το λόγο του. Και πρέπει να ξεφύγουμε από το ερωτηματικά που λογικά ή όχι απαιτούν από μας να λυθούν πριν την ανάγνωση. Γιατί η ποίηση του Καλυμνίου είναι, ή φανερώνεται πως είναι, υπερρεαλιστική, άρα και του υποσυνείδητου, άρα του ρεαλιστικού στάτους που αναγκάζεται να παραμένει κρυφό... αλλά και ρεαλιστική, όταν το υποσυνείδητο αυτό, συνειδητά πια, χρησιμοποιείται για να μας αφυπνίσει.

Αν αναλύσουμε, λοιπόν, την απουσία των εννοιών της Νίκης, λόγω της παρουσίας των φτερών της, εξακριβώνουμε πως τα φτερά είναι και ο καταναγκασμός στην αποδοχή μιας αυταπάτης ή μιας κατάστασης που απευχόμαστε: της ήττας. Μέρος του συμβόλου είναι απόν και γίνεται, έτσι, και μέρος της λύσης και του επιθυμητού μας. Το απόν είναι η νίκη που ονειρευόμαστε, τα φτε-

ρά, που δεν χαρακτηρίζουν ένα άπτερο. Άρα, το σύμβολο παραμένει το ίδιο αλλά γίνεται και εκ διαμέτρου αντίθετο με τις προσδοκίες μας μέσα από την πράξη μιας αφαίρεσης, αφαίρεσης του μοναδικού εξαρτήματος, που επιβάλλεται να (κατ)έχουμε, μα που αν έχουμε ωστόσο δεν θα γίνουμε νικηφόροι.

Αν αντίθετα λάβουμε υπό-

ψη μια Νίκη με φτερά, λογικού συμβόλου του υλικού άπιαστου άρα υπερφυσικού και νικηφόρου, αλλά ουσιαστικά νίκη απύσχα αφού η Νίκη έχει φτερά (το κεφαλαίο και το μικρό αρχικό γράμμα στις λέξεις παίζουν εδώ ένα εκ διαμέτρου αντίθετο εννοιολογικό παιχνίδι), μας δίδεται άμεσα η απάντηση στη συμβολική αναμέτρηση με την αρχαία (προταρχική) έννοια της απουσίας της Απτέρου, άρα σε επέκταση και του συμβόλου που είναι παρόντος αλλά ταυτόχρονα περιττού κι ανεπιθύμητου, της ήττας.

(Το β' μέρος την επόμενη Τετάρτη)

Η Λημνιακή Αδελφότητα "Η Μαρούλα"
διοργανώνει

ΧΟΡΟ για την ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

το Σάββατο 9 Μαΐου 2009
στο Λήμνος Κλάμπ - 44 Albert St., Belmore και ώρα 7 μ.μ.

Θα προσφερθούν δώρα στην είσοδο σε όλες τις μητέρες. Επίσης, θα βραβεύσουμε τη πιο ηλικιωμένη μητέρα και την πιο νέα μητέρα.

Πλούσιο πρόγραμμα, ζωντανή μουσική με νόστιμα φαγητά από τον καινούργιο μάγειρα Τάσο Άνα.

Τιμή εισιτηρίου \$35 μετα φαγητού και \$15 για παιδιά κάτω των 12 ετών.

12784

Για κρατήσεις τηλεφωνείστε στην Αναστασία Σέντας 9558 6104, 0416 193 422 ή στο Λήμνος Κλάμπ 9789 2771.

GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE OF AUSTRALIA
GREEK WELFARE CENTRE
378A KING STREET, NEWTOWN NSW 2042
Tel: (02) 9516 2188
e-mail: greekwelfarecentre@bigpond.com

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ

Αν θέλετε να ασχολείτε με κάτι πολύτιμο τον ελεύθερο χρόνο σας και να προσφέρετε κάτι το αξιόλογο στον συνάνθρωπό σας, ή απλώς, αν θέλετε να αποκτήσετε καινούργιες γνώσεις, τότε η Εκπαίδευση Εθελοντών θα σας είναι πολύ χρήσιμη. Η εκπαίδευση είναι δωρεάν και θα λάβει μέρος στο:

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - 378A KING STREET, NEWTOWN

Δευτέρα 11, 18 & 25 Μαΐου και 1 Ιουνίου 2009
10:00 π.μ. - 12:30 μ.μ.

Για να πάρετε και εσείς μέρος στην Εκπαίδευση Εθελοντών επικοινωνήστε με το Ελληνικό Κέντρο Προνοίας στο τηλέφωνο (02) 9516 2188.

VOLUNTEER TRAINING COURSE

If you would like to occupy your free time and offer valuable assistance to others, or would like to learn new skills, then the Volunteer Training Course is for you.

The Course is free of charge and it will take place at:

GREEK WELFARE CENTRE
378A King Street, Newtown

12785

Monday 11th, 18th & 25th May and 1st June 2009
10:00am - 12.30pm.

To take part in the Volunteer Training Course contact the Greek Welfare Centre. Tel: (02) 9516 2188.